

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3292/2020. (VII. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzése, a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.274/2018/9. számú ítélete, valamint a Kecskeméti Törvényszék 8.G.22.466/2016/74. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – jogi képviselője (dr. Szilágyi Zoltán ügyvéd) útján – 2019. december 30-án az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, valamint a 2020. február 21-én benyújtott indítvány-kiegészítésében kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzése, a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.274/2018/9. számú ítélete, valamint a Kecskeméti Törvényszék 8.G.22.466/2016/74. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó egy szavatossági alapú kártérítés iránti polgári per felperese volt. Az alapügy tényállása szerint a felperes indítványozó mint nyúltenyésztéssel foglalkozó vállalkozó kártérítés megfizetésére kérte kötelezni azt a kft.-t, amelytől a nyúltápot vásárolta, és amely a hizlalt élőállatokat tőle átvette. Érvelése szerint a kft. által szolgáltatott táp takarmányozásra alkalmatlan volt, ezáltal a szokásosnál lényegesen nagyobb mértékben hullottak a nyulai, és az életben maradt nyulak is kisebb súlygyarapodást értek el. Az elsőfokú bíróság a beszerzett, részben egymásnak is ellentmondó szakértői vélemények, valamint az egyéb bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy a felperes sem a nagyobb mértékű elhullást nem tudta bizonyítani, sem azt, hogy az általa tenyésztett nyulak megbetegedtek volna a táptól, illetve hogy az takarmányozásra alkalmatlan lett volna, sem pedig azt, hogy az alperes kft. keverőüzemében szabálytalan vagy állategészségügyi szempontból nem megfelelő módon állították volna elő a takarmányt. A sikertelen bizonyítás miatt az első fokon eljáró Kecskeméti Törvényszék 8.G.22.466/2016/74. számú, 2018. július 6-i ítéletével a felperes keresetét elutasította. A felperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla 2019. február 7-én meghozott, Gf.III.30.274/2018/9. számú jogerős ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, a felperes által megítélni kért közel 70 millió forintból valamivel több mint hatszázezer forintot a felperes számára megítélt, kötelezve alperest ezen összeg megfizetésére. Az elsőfokú bíróság által beszerzett bizonyítékokat kisebb részben felülvértékelve azt állapította meg, hogy bár bizonyítható egészségkárosodás nem következett be, kilenc adag nyúltáp – szakértő által megállapítottan – kisebb minőségi hibában szenvedett, mely miatt tápértéke a szokásos tápértéket nem érte el. Bár ez szavatossági igényt nem alapoz meg, ám a terméknek ezen túlmenően is meg kell felelnie a szolgáltatás tárgyával szemben általában elvárható kritériumoknak; mivel pedig ez a kilenc adag nyúltáp nem volt teljes tápértékű, azaz nem felelt meg teljes mértékben az adásvételi szerződés – mindkét fél által ismert – céljának, ezért ezek értékének 15%-át kártérítésként a bíróság megítélte a felperesnek.
- [3] A felperes indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, mely azonban azt Pfv.V.21.130/2019/2. számú, 2019. október 3-i végzésével hivatalból elutasította. Megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem elkésett; a jogerős ítélet 2019. március 16-i kézbesítéséhez képest a határidő 2019. május 15-én lejárt, a felperes által szabályszerűen megbízott, az ő képviselőjét ellátó ügyvéd azonban a kérelmet nem nyújtotta be határidőben a Kúriához. Az indítványozó később az ügyvédi megbízást felmondta, majd – amellet, hogy az ügyvéddel szemben kamarai fegyelmi eljárást kezdeményezett, továbbá ügyvédi műhiba miatt kártérítési pert is indított vele szemben – jelen ügyben az új ügyvédje által benyújtott felülvizsgálati kérelmével együtt igazolási kérelmet terjesztett elő. Ebben arra hivatkozott, hogy őt az ügyvéd megbízásában és ellenőrzésében mulasztás nem terheli, az ügyvéd szándékosan vagy nagyfokú gondatlanságból félretájékoztatva őt a kérelem benyújtásának megtörténtéről, és amikor tudatosult benne, hogy a kérelmet az ügyvéd nem

nyújtotta be, másik ügyvédet keresett. A Kúria az igazolási kérelmet érdemben vizsgálta, de elutasította, mivel a fél által megbízott ügyvéd cselekményei és mulasztása a fél terhére esik. Az igazolási kérelem elutasításával a Kúria a felülvizsgálati kérelmet magát elkészttség okán hivatalból elutasította.

- [4] 3. Az indítványozó, a per korábbi felperese mind a Kúria Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzésével, mind a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.274/2018/9. számú ítéletével, mind a Kecskeméti Törvényszék 8.G.22.466/2016/74. számú ítéletével szemben az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a később beadott indítvány-kiegészítésében kérte a támadott döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [5] Érvelése szerint az első- és a másodfokú ítélet anyagi jogi értelemben jogszabálysértő, továbbá az eljáró bíróságok számos mulasztást követtek (az ítéltábla nem rendelkezett teljeskörűen a perköltség viseléséről, sem a késedelmi kamatról, a bíróságok figyelmen kívül hagytak egyes bizonyítékokat, illetve nem tettek eleget egyes bizonyítási indítványoknak, a megállapított értékcsökkenés mértéke helytelen), összességében hiányos bizonyítékokon alapuló, helytelen jogi következtetést vontak le, mindez pedig sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, valamint a jogorvoslathoz való jogot. A Kúria pedig ugyanezen Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét azáltal valósította meg, hogy nem bírálta el méltányosan a felperes igazolási kérelmét, amellyel a felülvizsgálati kérelem elkészttsége tekintetében igazolta volna azt, hogy a késedelemre önhibáján kívül került sor, így nem értékelte súlyának megfelelően azt a tényt, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogi képviselő kötelező. Ennek alapján ő laikusként nem tehetett mást, mint hogy megbízza egy ügyvédet, ám helyette nem tudta benyújtani a kérelmet; az ügyvéd szándékos vagy súlyosan gondatlan mulasztása nem róható az ő mint megbízó terhére. A Kúria végzése ezáltal egyrészt sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mivel az igazolási kérelemről szóló törvényi rendelkezésnek olyan értelmet tulajdonított, amely az indítványozó szerint nem vezethető le a tételes jogi rendelkezések szövegéből, illetve túlmegy azokon; a jogorvoslathoz való jog pedig azáltal sérült, mert a Kúria a támadott végzéssel megfosztotta őt mint felperest az érdemi jogorvoslat lehetőségétől.
- [6] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. E vizsgálat alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, ennek alapján nem fogadható be.
- [7] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Abtv. 55. § (4) bekezdés a) pontja értelmében az indítvány nem kerül érdemi elbírálásra, ha az indítványozó az indítvány előterjesztésére a törvényben meghatározott határidőt elmulasztotta, illetve a mulasztást felhívás ellenére sem igazolta. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasítja, ha az indítvány elkészült és az indítványozó igazolási kérelmet nem terjesztett elő.
- [8] A jelen esetben a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.274/2018/9. számú, jogerős ítéletének kézbesítésére az indítványozó részére 2019. március 16-án került sor. A Kúria Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzése 2019. október 3-án kelt. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2019. december 30-án nyújtotta be.
- [9] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, mégpedig a Kúriának a felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasító végzését követően. A Kúria Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzésével szemben előterjesztett panaszában azonban az indítványozó érdemben nem csupán a felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasító kúriai végzést vitatta. Alkotmányjogi panaszában elsősorban (teljes, illetve nagyobb részben megvalósuló) pervesztességének megállapítását sérelmezte. Az indítványozó az alapügyet érdemben befejező jogerős ítéltáblai ítélettel szemben alkotmányjogi panaszt önállóan nem terjesztett elő.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet előterjeszteni. Az Ügyrend 32. § (4) bekezdése szerint: „Ha a jogerős döntést megtámadó alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a Kúria folyamatban lévő eljárására tekintettel visszautasította, majd a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, illetve indítványt elutasító döntést hozott a hiánypótlás vagy kiegészítés elmaradása, vagy a felülvizsgálatra nyitva álló határidő indítványozó általi elmulasztása miatt, vagy azért, mert

a felülvizsgálat kizárt, akkor a Kúria ezen döntését az Abtv. 26. § (1) bekezdése vagy 27. §-a alapján megtámadó – és az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőn belül benyújtott – alkotmányjogi panaszt, amennyiben az a jogerős döntésre is kiterjed, nem lehet elkésettnek tekinteni e határozat vonatkozásában.” Az indítványozó a jogerős ítéletét támadó panaszát azonban nem az ítélet kézbesítésétől számított hatvan napon belül, hanem a felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasító kúriai döntést követően terjesztette elő. Ezért az indítványozónak a felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasító kúriai végzéssel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz, melyben az elsőfokú ítéletben, valamint a jogerős ítéletben foglalt érdemi döntést kifogásolta, elkésettnek minősült.

- [11] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy a Szegedi Ítélet Gf.III.30.274/2018/9. számú ítélete, valamint a Kecskeméti Törvényszék 8.G.22.466/2016/74. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, e bírósági döntések vonatkozásában elkésetten előterjesztett alkotmányjogi panasz az Abtv. 55. § (4) bekezdés a) pontja alapján érdemben nem bírálható el.
- [12] 4.2. Az indítványozó továbbá a Kúria Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzése tekintetében alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati kérelmet elkésettség okán hivatalból elutasító kúriai végzés alapjául szolgáló jogértelmezést támadja; a panasz a kúriai végzés vonatkozásában érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz. Az indítvány a bírósági döntés tartalmi kritikáját foglalja magában, ezért az nem veti fel annak a lehetőségét, hogy akár a támadott kúriai végzést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, akár hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéssről volna szó, így a panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek.
- [13] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indoklás [13]}
- [14] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítélet Gf.III.30.274/2018/9. számú ítélete, valamint a Kecskeméti Törvényszék 8.G.22.466/2016/74. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján, a Kúria Pfv.V.21.130/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt pedig az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. június 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2058/2019.